

1973

Esbo

Trekantet Slojfe.

Thy.

$\text{♩} = 96.$

Musik.

Forklaring.

Opstilling: 3 Par i Kreds.

1—4	1. Tur. a) Kreds, ned Solen, 8 Gangtrin.
1—4	— mod — 8 —
: 5—8 :	b) Alm. Kæde, en Gang rundt i Kreds., 16 Gangtr.
: 9—12 :	c) Parvis alm. Fatning, Svejtrit, en Gang rundt i Kredsen.

— 50 —

2. Tur. a) Parvis Sving p. St., Svingtrin.
 3. Tur. a) Alle: Enhaands Mølle, med og mod Sol., Gangtr.
 4. Tur. a) Dobbeltkreds, med Solen, Svingtrin.
 5. Tur. a) Kreds med Livfatning, med Solen, Svingtrin.
 6. Tur. a) Kreds, med og mod Solen, Gangtrin.
- Afdeling b) og c) er ens i alle Ture.

Dansen slutter m. parvis Sving, Svingtr. (}: 1—4 :|).

NB. Dobbeltkreds: Damerne giver hinanden Hænderne i Kreds, Herrerne ligeledes, idet de lægger højre Arm over egen Dames venstre Arm — og venstre under fremmed Dames højre.

Dansen forekommer i Thy i flere nærliggende Variatiorer, ligeledes i Vestjylland og antagelig ogsaa i adskillige andre Egne.

Ovenstaande Musik og Beskrivelse er fra Bedsted i Thy.

LIRPPU-LARPPU, Kimito

Deltagare: Ett obestämt antal par
 Utgångsställning: Dubbel ring, kavaljer och dam vända mot varandra, ledig hand fritt hängande.
 Steg: Hoppsteg och polskasteg 2 (med spark uppåt och bakåt).

Takter

1 - 4	4 hoppsteg på stället, börjande med vänster fot i golvet, den upplyftade foten svänger med böjt knä i kors framför den andra
	Figuré
5 - 8	kavaljer och dam figurerar först 3 steg snett framåt till höger, bugar, niger, tar ett steg snett till vänster bakåt och går med 4 steg i både till vänster förbi varandra,
1 - 4	hoppstegen upprepas på motstående plats,
5 - 8	figuré som ovan, tillbaka till utgångsplats,
	Polska
9 - 14	parvis korshandfattning bakom ryggen, höger sida mot höger, 6 polskasteg medsols börjande på vänster fot,
15	handfattningen lösgörs, svängning motsols åt vänster under 3 steg,
16	svängningen fortsätter under 3 steg, klapp på det 1 steget av dessa 3,
9 - 16	upprepas, polska motsols, vänster sida mot vänster, börjande på höger fot, svängning medsols åt höger med klapp på 4 steget av de 6.
	Dansen upprepas.

Heikel, Yngvar. 1938. "Dansbeskrivningar" nr 573
 45 Folkdanser

LILLA LUSTIG

Danstyp	Vals
Ursprungsland	
Musik	Vals
Koreografi	
Fatningar	Valsfattning
Steg	Gångsteg, valssteg
Utgångsställning	Fyra par på två två linjer, damerna till vänster och kavaljererna till höger från fronten sett. Indelning från fronten

Tur A Takt 1-8

Kavaljer 1 och dam 1 dansar bakom respektive led med åtta långsamma, dröjande gångsteg, ett steg för varje takt, och mötas vid bakre flygeln.
Kavaljeren börjar med vänster och damen med höger fot

Tur B Takt 9-16, 9-16

Par nr 1 dansar vals fram mellan ledens mot utgångsplats och tillbaka igen samt ställer sig i respektive led efter par 4.

Dansen upprepas av par 2, 3 och 4. Vid början av varje ny dansomgång tager samtliga par ett sidsteg mot fronten

Beskrivningen hämtad ur "Gillesdanser i Norden" 1970 års upplaga

LILLA LUSTIG (*Lämplig som Seniordans*)

Kontra dans

Danstyp	Vals
Ursprungsland	Sverige
Musik	Vals (<i>ej för snabb</i>)
Koreografi	
Fatningar	Valsfattning
Steg	Valssteg, sviktande gångsteg
Utgångsställning	Fyra par på två kolonner vänta mot fronten, indelas i nr 1-4

Tur A Takt 1-8

Kavaljer nr 1 och dam nr 2 dansar var och en med nr 8, dröjande steg, utanför respektive led, (*ett steg på varje takt*), och mötas nere vid bakre flygeln

Tur B Takt 9-16, 9-16

Par nr 1 dansar nu med åtta valssteg mellan leden, upp till

utgångsplatsen, vänder och dansar tillbaka ned till flygeln, ställer sig på respektive plats i leden efter par nr 4

Dansen upprepas av par 2, 3 och 4. Vid början av varje ny dansomgång tager varje kvarvarande par fyra korta dröjande sidsteg mot fronten

Hav dansglädje av denna upphittade dans! / Bojan och Eric

Beskrivningen hittad i en papperskorg av Eric Andersson, Sjöbo

Inskriven som jag fått den mig tillsänd / TB

BOHM'SKA GALOPPEN, Kimito

Deltagare:	Ett obestämt antal par.
Utgångsställning:	Parvis i ring med valsfattning vända motsols, eller paren i bredd på linje
Steg:	Galoppsteg, sjuls (fotombytessteg)
Fattningar:	Valsfattning, omvänt valsfattning

Takter	Beskrivning
a) Galopp	
1 – 3	Paren dansar 6 galoppsteg åt kavaljerens vänstra sida.
4	slutande med en markering, kavaljer på vänster och dam på höger fot, samtidigt byts dansfattningen till omvänt valsfattning där kavaljeren fattar med vänstra armen om damens liv och med högra handen fattar han damens vänstra hand, medan damen lägger sin högra hand på kavaljerens vänstra axel.
5	Paren dansar 2 galoppsteg åt kavaljerens högra sida,
6	markering av kavaljer på höger och av dam på vänster fot, samt byte av fattning till valsfattning,
7	2 galoppsteg i den första riktningen,
8	markering av kavaljer på vänster och av dam på höger fot, samt byte av fattning till omvänt valsfattning.
1 – 8	Galoppen upprepas i sin helhet och börjar med 6 galoppsteg i den andra riktningen, därefter 2 galoppsteg i den första riktningen och till sist 2 galoppsteg i den andra riktningen.
b) Sjuls	
9 – 12	Omdansning med glidande, något gungande fotombytessteg, 4 steg medsols och 4 steg motsols.
9 – 12	Om paren dansar i ring rör sig ringen motsols och om paren dansar i bredd sker omdansningen på stället.

Källa: *Yngvar Heikels dansbeskrivningar. SLS: Finlands svenska folkdiktning VI B nr 701. FSF: Instruktionshäfte 3, 10 Finlandssvenska folkdanser.*

Textbearbetning: Marcus Blomberg (2007)

Det var räven och råttan och grisen

Trad.

3 Det var rä - ven och rå - tan och gri - sen, som skul - le gå ö - ver i - sen, då
kom där fram en gam - mal man med sta - kan i hand och ja - ga dom i - land

JOMFRUVA INGJEBJØR

Eg veit meg ein æ-de-li sko-gå sun-na og yes-ta fyr
fjord: der vek-sæ så mange dei æ-de-li tre, dei ve-nast på jor-di som
gror. Hø-re skò svei-nen fin-ne jom-fru - va?
(VS HS VS HS)

RETTLEIING TIL DANSEN

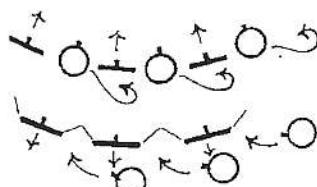
OPPSTILLING
STEG

I ring med færøytaket.
Attersteg, sviktongesteg (S), figurering med sviktongesteg (sjá rettleiinga nedafor).

Takt 1–8

ATTERSTEG
Alle dansar 2 ettersteg og 4 sviktar av neste. Dei 2 siste sviktane trør dei som V S - H S for å komme ut med rett fot til brigdet. Samstundes tek dei ned armane og slepper taket.

Takt 9–12
«Høre skò sveinen
finne jomfruva?»

GUTANE INN I RINGEN OG LØFTAR ARMANE —
3 SVIKTONGESTEG
GUTANE UTATT MED ARMANE LØFTA — 3 SVIKT-
ONGESTEG
JENTENE FIGURERER MOT HØGRE — 3 SVIKTONGESTEG
JENTENE FIGURERER MOT VENSTRE — 3 SVIKTONGESTEG

Gutane tek saman hand i hand framfor jentene og dansar 3 sviktongesteg inn i ringen medan dei løftar armane langsamt og sviktar kroppen lett attover: V - H - V. Så dansar dei 3 sviktongesteg utatt til plassane sine i ringen: H - V - H. Armane held dei høgt løfta til port. Dei samlar ikkje føtene korkje når dei kjem inn i ringen eller når dei kjem utatt.

Jentene figurerer med 3 sviktongesteg til høgre langs ringen så dei kjem beint bakafør framand gut og så med 3 sviktongesteg til venstre slik at dei kjem attende til plassane sine.

Figurering med sviktongesteg:
Jenta held i stakken med begge hendene. Først figurerer ho til høgre: Ho snur slik at ho får andletet mot sola i ringen og trør fram med V foten. Så set ho H foten vidare fram samstundes som ho snur innover $\frac{1}{2}$ gong rundt. No er ho vend med sola i ringen og ho set V foten attover utan å føre ledig fot inntil.
Så figurerer ho attende til eigen plass: Ho trør fram med H og så

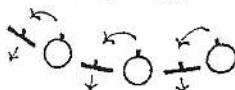

med V foten samstundes som ho snur innover omlag $\frac{1}{2}$ gong rundt. No er ho vend mest mot sola i ringen. Ho trør siste trinnet med H foten litt attover utan å føre ledig fot inntil.

I heile brigdet har ho kroppsfering litt mot sentrum i ringen, og ho bøyer seg lett framover. Hovudet bøyer ho djupt. Ho held stakken vidt ut til siden med begge hendene og let armane følge mjukt med i slengen i kroppen: Når ho tek første steget i figureringa, svingar v. armen fram og h. bak; når ho snur innover på dei to neste stega, følgjer armane med slik at h. kjem fram og v. bak. Når ho figurerer attende til eigen plass, svingar armane med slik at v. kjem fram og h. bak. Jenta fører da stakken slik at rørsla blir ein viktig del av brigdet.

Takt 1–8

Takt 9–12
«No heve sveinen
funni jomfruva.»

Siste verset

ATTERSTEG

Alle dansar atterstega som i tidlegare vers, men samlar ringen godt før brigdet.

GUTANE ATTOVER OG LØFTAR ARMANE — 3 SVIKT-GONGESTEG

GUTANE FRAM MED ARMANE LØFTA — 3 SVIKT-GONGESTEG

JENTENE FIGURERER INN I RINGEN — 3 SVIKTGONGESTEG

JENTENE FIGURERER UTATT PÅ PLASS — 3 SVIKT-GONGESTEG

Gutane tek saman hand i hand bak ryggen til jentene og dansar 3 sviktgongesteg beint bakover V - H - V medan dei løftar armane langsamt heilt opp. Så dansar dei 3 sviktgongesteg mot sentrum i ringen att H - V - H med armane høgt løfta som til port og stoggar. Dei samlar ikkje føtene.

Jentene dansar seg inn framfor eigen gut på dei 3 første sviktgongestega. Dei trør inn i ringen og litt mot guten med V foten, trør vidare inn framfor han med H foten samstundes som dei snur slik at dei får andletet mot han. Så set dei V foten bak H. På dei 3 siste sviktgongestega dansar jentene seg attende på plass: Dei trør fram med H foten, og vidare inn på plass med V samstundes som dei snur seg mot sentrum i ringen. Så set dei H foten bak V utan å føre ledig fot inntil.

Klara Semb skriv:

«Ein når ikkje høgare opp enn til 2. tempo i denne visa, men ein må dansa med sterkt svikt og kraftige vendingar, så ein får vera så sterkt med med kroppen at ein får utløysing for dei dramatiske hendingane i visa.»

- Eg / veit meg ein ædeli / skog'e /
sunna og vesta fyr / fjord; -
der / veks'e så mænge dei / ædeli tre,
dei / venast på jordi som / gror. - /
— Høre sko / sveinen finne jom/fruva?
- Dér / veks'e så mænge dei / ædeli tre, /
bjørkji og så / lindi; -
der / spilar så mænge dei / ædeli dyr, - /
hjorten og så / hindri. -
- 3 Dér / spilar så mænge dei / ædeli dyr, /
ikonnét og så / duva; - /
hø er ætta av / aurom lande,
den / rike stolte jom/fruva. -
- 4 Det var stríde / stjukmori, /
ris opp om midje / natt; -
for/skapte hø fruva / Ingjebjør,
som / Herre-Per ha' silt / havt. -
- 5 Det var stríde / stjukmori,
hø / framafyr sengji / stod; - /
«Statt opp, fruva / Ingjebjør,
så / årlé og så / skjott!» -
- Det var stríde / stjukmori, /
auka hø syndi / stor; -
skapt 'a i ei / villande hind
som / spring'e på øyde/skog. -
- 7 Det var fruva / Ingjebjør,
hø / opp i sengji / reis; - /
tidom trilla / tárine,
i / hindehamén hø / steig. -
- 8 Det var fruva / Ingjebjør,
hø / opp i sengji / stod; - /
tidom trilla / tárine,
i / hindehamén hø / för. -
- 9 Ho / la oppå hass / hovdegjár /
gullet av fingane / fem -
det / var 'o til sorg og / kvide
kvør / dag han såg oppå / dem. -
- 10 Ho / la oppå hass / hovdegjár /
gullet av fingane / ti -
det / var 'o til sut og / tregje
kvør / gong han såg på / di. -
- 11 Det var han rike / Herre-Per, /
vækna og om seg / såg; - /
borte var fruva / Ingjebjør,
som / på hass armen / låg. -
- 12 «Høyre du, unge / Herre-Per,
du / syter no inkje / lengje! - /
Døtter til Alv å / Skeio nord
er / venar hell anna / kvende. -
- 13 Døtter til Alv å / Skeio nord / ~
hø er så yen ein / blome, -
hø / ligg i sinom / sengji sjuk:
hø / ventar Herre-Pers / kome.» -
- 14 «Døtter til Alv å / Skeio nord
er / venar hell anna / kvende; - /
inkje vert hø / svart av meg, - /
inkje vert eg kvit av / henne.» -
- 15 Det var han Alv å / Skeio nord,
han / bryggjar og blandar / han; - /
Herre-Per ri át / øydeskogjen, /
sjav'e trætande / mann. -
- 16 Det var han Alv å / Skeio nord,
han / bryggjar og blandar / vin; - /
Herre-Per ri át / øydeskogjen,
med / alle hundane / si'. -
- 17 Han / sette snörur i / kvør den kro
der / hindri vani å / fara; -
men / hindri var så / var'e om seg,
hø / ville kje lata seg / snara. -
- 18 Han / sette snörur i / kvør den kro
der / hindri vani å / gange; -
men / hindri var så / var'e om seg,
hø / ville kje lata seg / fange. -

- 19 Kjem'e det ein / liten smásvein, /
seier han tidend i/frá: -
«Dei / ságé den hindí i / hágá ígjár
sóm / Herre-Pers hug leikar / på.» -
- 20 Det vár stríð / stíjkumori, /
aukar hó syndi / meir: - /
skapte 'a i den / ville òrn
sóm / flyg'e sá hágat ivi / hei. -
- 21 Skaut ho seg or / hindehamen, /
flaug sá hágat i / tre. - /
Herre-Per stod på / grøne vollen,
det / gjekk hass húgjen sá / nær. -
- 22 Tok han øksi / oppå si herd, /
hogge sá langt han / måtte, - /
alt til han kjem'e / mannen den
sóm / ædelli skogjen / åtte. -
- 23 Kjem'e så den / gamle mannen, /
vár inkje ven á / sjá: - /
«Høgg'e du ned mitt / blomstre,
du / sko inkje fruva / få! -
- 24 Høyre du, unge / Herre-Per,
kví / høgg'e du ned min / skog? - /
Du fær inkje den / ville òrn,
fyr / ho fær manne/blod.» -
- 25 Skar han stykkje / utor sin barm, /
kasta det hagt oppi / kvisté; - /
ørni skrek, sá / hagt hó gol,
hó / ville Herre-Per / giste. -
- 26 Sette ho seg på / sale-brugda, /
plukka seg sóm ei / duvæ. - /
Skaut ho av seg / ørnehamen,
den / rike stolte jom/fruve. -
- 27 «Eg / heve så lengje på / skogje legji
at / de må tilkje det / furdur; - /
eg / hev kje anna til / føde havt
hell / einer-bær i / urdo. -
- 28 Eg var meg så / lit i ei hind,
eg / drog meg framte med / bakka; - /
mine sjau brøané / kjende kje meg,
dei / pussa på meg / rakkari. -
- 29 Eg var meg så / lit i ei hind,
eg / skreiddé meg framte med / lie; - /
mine sjau brøané / kjende kje meg,
dei / skaut etter meg med / pilir. -
- 30 Gud / signe deg, gjæve / Herre-Per,
fyr / alle god-rå'ine / dinel - /
Stíjkumor mi sit i / Trollebotn,
der / græt hó sydine / sine.» - /
No heve / sveinen funni jom/fruva.

1. *aedell*: gild, framifrå, *køre*: kvar, *jomfruva*: høgætta ogift kvinne. — 2. *spillar*: spelar, *hindil*: hohjorten. — 3. *av aurom lande*: frá eit anna land. Innlæiingsstrofene skildrar den staden den omskapte jomfruva ferdast, mellom tre og dyr, og det er ikkje hennar verd. — 5. *årle*: tidleg, *skjott*: brått, 6. *auka*: valda, gjorde, *villande*: svært var. — 8. *tidom*: jamnt, i *hindehamen* *ho for*: dei som vart omskapte fekk hamen av dyret over seg og var «seg sjølv» innunder. - 9. *hovdegjdr*: hovudgjerd, pute, *det var 'o*: var honom til. - 11. på hass armen låg; som hadde lege på armen hans. - 14. *inkje vert ho svart...*: vi måtar ikkje saman vi to. - 15. *sjav'e trettande mann*: han og tolv andre. — 17. *der hindl vani á fara*: der hindra var van med å fara. - 18. *kro*: krå, krok. - 22. *måtte*: her: orka, greidde. — 24. *fyr ho fær manneblod*: def trudde at blod frå levande menneske kunne løyse trolldommen. - 25. *giste*: gjeste. — 26. *salebrugdar*: kanten av salen. — 27. *de må tilkje det furdur*: de må synast det er eit under, *Iurdo*: i steinurdene. — 28. *framte med*: langsmed, *rakkar*: hannhundar. — 29. *skreiddé*: gjekk. — 30. *god-rå'ine*: dei gode og tenlege rádene dine, *Trollebotn*: der trolla held heime, *græt hó sydinde sine*: der gret ho for, (tregar, angar over) syndene sine.

OPPLYSNINGAR

Teksten er ein restitusjon henta frå Norsk Folkediktning. Visa finst både i Danmark, Sverige, Noreg, Finland og på Færøyane. Hjå oss finst ho berre i Telemark og er skriven ned etter 7 in-

Grunnlaget for restitusjonen ser ut til å ha vore Landstads oppskrift frå først på 1840-talet etter Anne Klomset frå Seljord og fleire oppskrifter etter den kjende kvedaren Bendik Aanonsen Felland i tida 1846–56. Desse oppskriftene har med dei viktigaste motiva i visa og har ein fast, klår tråd i handlinga. Det er likevel teke inn i restitusjonen 11 vers frå andre oppskrifter for å fylle ut og gjere handlingsgangen klårare.

Visa tek til med ei lyrisk innleiing. Slike lyriske innleiinger har vore kalla stevstamme fordi ein trudde at omkvædet eller stevet i visa skrev seg frå lyriske innleiinger som sidan var gløymde i dei fleste visene.